

De toekomst van Europa

Europa kan een glansrijke toekomst tegemoet gaan als de euro wordt afgeschaft. De kracht van het oude continent zit namelijk in de pluriformiteit, niet in de eenheid.

Mario Draghi wordt sinds 2012 gezien als de redder van de euro, maar de ECB kon toen niet veel meer doen dan tijd kopen. De echte oplossing moet komen van de politiek. Recent kwam Draghi in een andere rol met een uitgebreide analyse en een advies. Zijn analyse is dat de Europese economie te veel achterblijft ten opzichte van twee andere grote machtsblokken in de wereld: de Verenigde Staten en China. Hij heeft het zelfs over een 'existentiële uitdaging'. In die uitdaging zit echter ook de oplossing. Ook Draghi voorziet het einde van de euro. Daarna is er meer ruimte voor de vrije markt en voor economische groei.

In het rapport van Draghi lijkt het alsof Europa in de afgelopen decennia niets heeft gepresteerd. Dat klopt wellicht wanneer je kijkt door een Italiaanse bril, maar na de val van de Berlijnse muur heeft het voormalige Oost-Europa economisch een enorme inhaalslag gemaakt. Het grote verschil met de Verenigde Staten is dat in de VS immigratie wordt benut om te groeien. Maar als in Europa het voormalige Oostblok wordt meegenomen, dan groeide Europa lange tijd harder per hoofd van de bevolking.

Het probleem van Europa is de euro. In 2000 was de euro \$ 0,92 waard. In 2008 steeg de wisselkoers van de euro aanzienlijk en was die \$ 1,47 waard. Het BBP van de EU wordt grotendeels gegenereerd in euro's, en dus was het in 2008 veel meer waard dan in 2000 door de waardeverhoging van de munt. Na 2008 gebeurde het tegenovergestelde. In 2022 werd weer

pariteit met de dollar bereikt. Ondanks het bescheiden herstel sindsdien is er vergeleken met 2008 sprake van een aanzienlijke waardevermindering van de euro en daarmee ook de dollarwaarde van het BBP van de Europese Unie.

De oplossing van Draghi is niet de juiste. Hij komt met Zuid-Europese oplossingen: vooral meer industriepolitiek en staatssteun. Tegelijkertijd ontwijkt hij de term eurobonds in het uitgebreide rapport, omdat hij wel weet dat noordelijke lidstaten daar niet mee akkoord kunnen gaan. Draghi's oplossingen kunnen alleen maar eindigen in een tranendal, zo heeft de geschiedenis wel geleerd. Juist Europa kan optimaal profiteren van een vrije wereldhandel. Europa kan beter zorgen voor een gelijk speelveld via handelsverdragen met China en de Verenigde Staten.

De kracht van Europa zit in de pluriformiteit, niet in de uniformerende euro. Sinds de start van de euro probeerde Duitsland de rest van de Europese Unie lange tijd te germanificeren. Dat is niet gelukt en dat leidde tot de eurocrisis van 2012. Veel politieke en economische problemen in Europa worden veroorzaakt door de euro. Zonder de euro zouden landen met een eigen munt zich eenvoudig kunnen aanpassen, zonder dat de samenwerking in Europa gaat knellen. Zonder de euro zou Europa (inclusief het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland, Noorwegen et cetera) als machtsblok twee keer zo groot zijn, waarmee het een uitstekende onderhandelingspositie zou hebben richting zowel de Verenigde Staten als China.

Overigens is Rijkman Groenink de echte redder van de euro, want zonder de poging van ABN AMRO om Antonveneta over te nemen, was Draghi nooit gouverneur van de Italiaanse centrale bank geworden, en ook geen voorzitter van de ECB. ■

Door **Han Dieperink**,
geschreven op
persoonlijke titel